MALL FÖR ENKEL ENERGIKARTLÄGGNING

Energieffektivisera ditt lantbruk

Lantbruksföretag har ofta flera processer som omfattar energi. En översiktlig sammanställning av energianvändningen hjälper dig förstå hur mycket energi som används i ditt företag och vad det kostar. Sammanställningen ger en bild över vad som kan effektiviseras.

Börja med att sammanställa det senaste helåret du har uppgifter för. Ta reda på mängden energi som används i företaget (el, biobränsle, drivmedel etc.). Kategorisera sedan energin i de olika användningsområdena och räkna om till kWh. Skriv in värdena i tabellen på nästa sida. Ta gärna fram siffror för några av föregående år för att jämföra.

Åtgärdsplan

När den grundläggande kartläggningen av energin är genomförd är det dags att börja identifiera åtgärder för förbättringar. Här följer några enklare exempel;

- Sätt styrning på belysning (skymningsrelä/närvaro) och byt äldre armaturer till LED.
- Planera körning och undvik tomgångskörning. Tyngre jordbearbetning kräver stora mängder diesel, går det att planera för lättare jordbearbetning sparas mycket energi.
- Har du en egen spannmålstork så rengör ventilationsdon regelbundet, kontrollera spjäll och luftintag.
- Transport av produkter med traktor och vagn till tork eller lokalförening är ineffektivt och kräver mycket diesel. Se över om du kan köpa in tjänsten med lastbilstransporter istället, som är mer effektiva när det gäller transport på väg, och sparar tid till lantbrukaren att göra annat.

Ansvar

Skriv vad som ska göras, när det ska genomföras och vem som är ansvarig. Det kan vara bra att ha en indikator på när åtgärden är genomförd, till exempel ”kartläggning genomförd” eller ”armaturer utbytta”. Även en uppskattning av besparingspotential och eventuella kostnader för åtgärder kan noteras. Se över möjligheten att byta ut fossilt bränsle mot förnybart.

Uppföljning

Uppdatera statistiken årligen och för in nya åtgärder i din energiplan vid behov. Vid tillsynsbesök är det bra att ha fört in de senaste värdena i energiplanen så att energiarbetet går att följa upp.

Enkel energikartläggning

Energianvändning	År 20__	År 20__	År 20__	Energi-enhet
El:				kWh/år
Eldningsolja:				kWh/år
Diesel:				kWh/år
Bensin:				kWh/år
Biobränsle (fasta):				kWh/år
Biobränsle (flytande):				kWh/år
Övrigt:				kWh/år
Summa fossilt:				kWh/år
Summa förnybart:				kWh/år
Produktionsgren				
Mjölkproduktion:				kWh/kg mjölk
Nötköttsproduktion, dikor:				kWh/ diko/ år
Nötköttsproduktion, slaktdjur:				kWh/kg levande vikt
Slaktgrisproduktion:				kWh/kg levande vikt
Smågrisproduktion:				kWh/ smågris
Växtodling:				kWh/ha
Slaktkyckling-produktion:				kWh/kg levande vikt
Äggproduktion:				kWh/kg ägg

Omräkningstabell för kilowattimmar (kWh) använd energi per år

1 m^3 eldningsolja motsvarar cirka 9950 kWh
1 m^3 biogas motsvarar cirka 9700 kWh
1 m^3 bensin motsvarar cirka 9100 kWh
1 ton flis motsvarar cirka 2300 kWh
1 m^3 diesel motsvarar cirka 9800 kWh
1 ton halm motsvarar cirka 4000 kWh
1 m^3 RME motsvarar cirka 9200 kWh
1 ton pellets motsvarar cirka 4800 kWh
1 m^3 HVO motsvarar cirka 9500 kWh
1 ton salix motsvarar cirka 4500 kWh

Det kan förekomma mycket stora variationer inom varje bränsleslag beroende på bränslets ursprung, hantering, lagring samt årstidsvariationer. Och tänk på att olika pannor har olika verkningsgrad. Äldre pannor har oftast betydligt lägre verkningsgrad än angivet. Moderna pannor har mellan 75–95 %. Fråga tillverkaren eller sotaren om din pannas verkningsgrad.

Använd gärna nyckeltal för energianvändning av olika produktionsinriktningar, detta för att kunna jämföra dina värden mellan år.